

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยมีรากฐานทางศิลปะและวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดการใช้งานเชิงพาณิชย์ที่เป็นสากลแต่ยังคงเอกลักษณ์พิเศษของตนเอง ไว้ได้ ตัวอย่างงาน ศิลปะของไทยที่สามารถต่อยอดเพื่อใช้งานเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ช่างไม้แกะสลัก บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องใช้โลหะ (มีด) อัญญาฎิก จังหวัดอยุธยา ผ้าบาติกกมลลา จังหวัดภูเก็ต และเครื่องปั้นดินเผาเคลือบสีลาดล จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น โดยเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาไทย นั้นมีพัฒนาการมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (10,000-2,500 ปีก่อนพุทธกาล) ดังจะเห็นหลักฐานจากเครื่องปั้นดินเผาลายเขียนสีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี (จිරพันธ์ สมประสงค์, 2535, หน้า 18) จนกระทั่งพัฒนาเป็นเครื่องปั้นดินเผาระบบอุตสาหกรรมหรือเซรามิกส์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของประชากรและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน (จรรยา โกมูทรรัตนานนท์, 2542, หน้า 17) แต่เนื่องจากผู้ผลิตส่วนใหญ่มักไม่มีรูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง ซึ่งเป็นจุดอ่อนสำคัญของผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นผู้รับจ้างผลิต (OEM) ไม่มีเครื่องหมายการค้าเป็นที่ยอมรับในระดับสากลของตนเอง ยกเว้นผู้ผลิตรายใหญ่ที่ใช้เวลาและเงินทุนมหาศาลในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเองให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก เช่น รอยแผลพอร์ซเลน ภัทราเซรามิกส์ คัมพานา และคอดโต เป็นต้น ปัญหาของผู้ผลิตส่วนใหญ่คือ การแข่งขันด้านราคาและระยะเวลาการพัฒนาแบบที่ยาวนาน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ให้มีความหลากหลาย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีมูลค่าสูง จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะหนีจากการแข่งขันที่มีความรุนแรงมากขึ้น โดยการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์ ให้มีความหลากหลาย เช่น การพัฒนาด้านรูปแบบ อาทิ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สำหรับ ตกแต่งสวน ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบสำหรับเด็ก คู่สมรสใหม่ โรงแรม และผลิตภัณฑ์ที่ระลึกสำหรับการท่องเที่ยว หรือการพัฒนาด้านเอกลักษณ์เฉพาะตัว อาทิ ผลิตภัณฑ์เซลาดอน โดยพัฒนา สีเซลาดอน (เขียว-ฟ้า) ให้เป็นเอกลักษณ์ของไทยหรือของแต่ละเขตผลิต ตลอดจนจนถึงการพัฒนา เทคโนโลยีการผลิตเซลาดอน และผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะผู้ผลิต ตามแผนแม่บทอุตสาหกรรมเซรามิกส์ พ.ศ.2547-2556 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2545, หน้า 339)

ด้วยหน่วยงานราชการมีธรรมเนียมปฏิบัติสำหรับการมอบของขวัญในโอกาสสำคัญ อาทิ เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ และงานเกษียณอายุราชการ และของที่ระลึกเพื่อมอบแด่ วิทยากร หัวหน้าหน่วยงาน และผู้มาเยี่ยมเยือน ในกิจกรรมอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และต้อนรับ ผู้มาเยี่ยมเยือน บ่อยครั้งในรอบปี ประกอบกับจังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีประเพณีและวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ ผิดาโขน ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม อาทิ ภูกระดึง ดังนั้น ในการวิจัยนี้เป็นการสำรวจความพึงพอใจต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ เพื่อพัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์เซรามิกส์สำหรับเป็นของที่ระลึกของหน่วยงานราชการในจังหวัดเลย ที่สอดคล้อง ตรงตามความต้องการของหน่วยงานราชการ โดยพิจารณาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจังหวัดเลย ในลักษณะต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์เซรามิกส์และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา อุตสาหกรรมเซรามิกส์ของประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์สำหรับเป็นของที่ระลึกของ หน่วยงานราชการในจังหวัดเลย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์สำหรับเป็นของที่ระลึกตามความต้องการของ หน่วยงานราชการในจังหวัดเลย

เกณฑ์ชี้วัดผลงาน (Output)

1. ออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์สำหรับเป็นของที่ระลึกตรงตามความต้องการ ของหน่วยงานราชการในจังหวัดเลย
2. ได้ข้อมูลผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นของที่ระลึกของหน่วยงานราชการ ในจังหวัดเลย

เกณฑ์ชี้วัดผลสำเร็จ (Outcome)

1. ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ใหม่ที่เกิดการพัฒนาสำหรับเป็นของที่ระลึก ตามความต้องการของหน่วยงานราชการในจังหวัดเลย จำนวน 1 แนวทาง ได้แก่ แนวทางการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ได้ข้อมูล ได้แบบภาพต้นแบบ ได้ข้อมูลความพึงพอใจต้นแบบ ได้ตัวผลิตภัณฑ์
2. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ตามความต้องการของหน่วยงานราชการในจังหวัดเลย

ขอบเขตในการดำเนินการวิจัย

สังเคราะห์แนวทางทางการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์สำหรับเป็นของที่ระลึกตามความต้องการของหน่วยงานราชการในจังหวัดเลย ด้วยซอฟต์แวร์ออกแบบเขียนแบบทางวิศวกรรม

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ตาราง 1 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ลำดับ	หัวข้อ	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1	สำรวจข้อมูล	↔								
2	สร้างแบบสอบถาม		↔							
3	ส่งแบบสอบถามและเก็บคืน				↔					
4	ปรับปรุงแบบสอบถามและ พัฒนาผลิตภัณฑ์				↔					
5	เปรียบเทียบผลการใช้งาน							↔		
6	สรุปผลการดำเนินการวิจัย									↔

สถานที่ในการดำเนินการวิจัย

สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมเซรามิกส์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเลย